

Redaktørens forord

I gode og onde dager:

Lærdommer fra gammeltestamentlige parforhold

Isitt testamente skrev den tyske dikteren Heinrich Heine at den som giftet seg med hans kone skulle arve alt hans gods. Dermed kunne han føle seg trygg på at iallfall ett menneske ville beklage hans død.

Blant alle syndens fryktelige følger er en av de verste alt den har ført til for ekteskapet. Av Skriften (og Profetiens Ånds innsiktsfulle kommentarer) ser vi at ekteskapet var ment å skulle være en av livets mest oppløftende og oppbyggelige erfaringer. Det skulle avdekke vår menneskelige natur slik ingenting annet kan. Som om Gud, som hadde skapt alt ved sitt ords skapermakt, ikke allerede hadde gjort nok for mennesket. I sin kjærlighet til oss gav han oss noe mer, kanskje den største av alle gaver – ekteskapet.

Nå gikk jo alt fra vondt til verre, allerede fra den første smaken av den forbudte frukten. Bibelens beretning viser hvordan synden påvirket deres forhold til hverandre allerede fra første stund. “Da ble deres øyne åpnet, og de merket at de var nakne. Så flettet de sammen fikenblad og bandt dem om livet” (1 Mos 3,7). Siden har forholdet mellom mann og kvinne, eller mellom ektemaker, aldri vært det samme.

Det som skulle vært en kilde til glede, frihet og tilfredshet, er altfor ofte blitt opphav til smerte, undertrykkelse og fortvilelse. Ikke alltid (for hos mange er ekteskapet et herlig uttrykk for en åndelig og fysisk enhet der to utfyller hverandre), men likevel altfor ofte.

Dette kvartalet skal vi se nærmere på ekteskapet slik parforhold i Det gamle testamente skildrer det, ikke først og fremst som et studium i ekteskapelige prinsipper, men heller for å ta utgangspunkt i ekteskapelige forhold (skjønt ekteskapene bestod i mange tilfeller av mer enn “par”) og lære diverse lekser – om tro, gjerninger, lydighet, håp, tillit og mye annet av hva det vil si å følge Herren i en fallen verden.

Det har mye for seg å ta utgangspunkt i ekteskapet, for det er jo så grunnleggende for hele vårt liv. Dette forholdet er grunnlaget for familien, og det er i familien at vi (for det meste) formerer oss. I lys av hvor ofte Bibelen bruker

ekteskapet som et symbol på diverse åndelige sannheter, burde det også være et godt utgangspunkt.

Naturligvis blir ikke alle gift; mange av Bibelens store personligheter – Daniel, døperen Johannes og Jesus selv – giftet seg aldri (kanskje burde vi sette av et kvartal til å studere Bibelens ugifte!). Men vi kan lære prinsipper gjennom studiet av disse ekteskapene som vi kan anvende i vårt liv, enten vi er gift eller ikke.

I de neste månedene skal vi derfor se på samspillet i en rekke parforhold – Adam og Eva, Abraham og Sara, Rut og Boas, faktisk også Akab og Jesabel og flere – vi skal grave i Guds ord og finne praktiske sannheter som vi kan anvende i vårt eget forhold og i forhold til Herren, han som taler til sitt folk og sier: “Som en ung gutt gifter seg med en pike, skal dine sønner ta deg til ekte, som en brudgom gleder seg over sin brud, skal din Gud ha sin glede i deg.” (Jes 62,5).

Forfatterne dette kvartalet har vært lykkelig gift i mange år. Gordon Christo er leder for vårt høyskolearbeid i den sør-asiatiske divisjonen. Hans kone, Rosenita, arbeider ved divisjonskontoret. De har to voksne barn.

ADAM OG EVA: SLIK VI SKULLE HATT DET

Bakgrunnsstoff 1 Mos 1,26; 2,18–3,16.

Minnevers “Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett (1 Mos 2,24).

Historien og Adam og Eva begynner vakkert, men ender trist. Gud hadde gitt dem alt de kunne ønske seg. Brudgommen var vakker og bruden skjønn, uten lyte hverken på kropp eller sjel. De fikk sitt hjem i en deilig hage og hadde ikke en bekymring i livet. Til overmål fikk de løftet om evig liv. Deres ekteskapelige samliv fikk en start som overgikk ethvert eventyr.

Men slutten på visa ble ikke at de levde lykkelig “alle sine dager”. Når vi tar farvel med dem, har de mistet alt – på egne vegne og på vegne av alle de par og enkeltindivider som skulle komme etter dem. Her får vi en barsk påminnelse om syndens pris. Denne historien burde gi oss en skikkelig vekker om hva det innebærer å vike av fra Guds vilje.

Ukeoversikt Adam og Eva var skapt i Guds eget bilde. Hva vil det egentlig si? Og fremfor alt: Hva skjedde da dette bildet ble ødelagt av synden? Hva kan vi lære av deres sørgelige fall?

SØNDAG

Guds bilde

“Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem (1 Mos 1,27).

Betydningen av “Guds bilde” ser vi delvis gjennom det forklarende tillegget – “til mann og kvinne skapte han dem”. Mann og kvinne utgjør sammen en avspeiling av Guds bilde. Det ene kjønn utfyller det andre og er ufullstendig i seg selv. Det var ikke tanken at mann og kvinne skulle leve atskilte liv, men de skulle helt naturlig søke hen til hverandre. Denne foreningen av det mannlige og det kvinnelige må til for at samfunnet skal leve videre og historien føres fremad.

Mange har forestilt seg at Gud er bare mannlig. Rett nok har Bibelens flertallsord for Gud en hankjønnsending og forbindes med hankjønnformen av verbet, men Bibelens Gud rommer også feminine bilder og egenskaper.

Hvilke feminine uttrykk for Guds egenskaper er brukt her? 5 Mos 32,11; Jes 49,15.16; 66,12.13; Hos. 13,8; Matt 23,37.

Forestillingen om at kjønnene utfyller hverandre finner støtte i tanken om Guds mangfold. Dette går frem av at flertallsformen av pronomenet er brukt: “Da sa Gud: “La oss skape mennesker i vårt bilde, som et avbilde av oss!” (1 Mos 1,26).

Hvordan kan Guddommens flerfoldighet gjenspeile tanken om at mann og kvinne sammen avspeiler Guds bilde?

Guddommens flerfoldighet er nødvendig fordi Gud er kjærlighet. Skal kjærligheten kunne finnes, må det være noen som elsker og noen som blir elsket. I sitt parforhold avspeiler mannen og kvinnen dette mangfoldet. Det er naturlig for mann og kvinne å stå sammen i kjærlighet, akkurat som det er naturlig for Gud. Kjærligheten er kjennetegnet på et grunnleggende menneskelig forhold. Mennesket eksisterer for å elske, og det er ikke et helt menneske uten kjærligheten, enten den kommer til uttrykk i et ekteskap eller ikke. Enslige kan gi uttrykk for kjærlighet på andre måter. Var ikke Jesus enslig?

Til ettertanke **Hvordan kan den kjærligheten som vi blir vitne til i Jesu død (Joh 15,13) gi oss en bedre forståelse av hva kjærlighet egentlig er?**

MANDAG**En hjelper som er hans like**

Hvorfor skapte Herren en kone til Adam? / Mos 2,18.

Hvorfor var det ikke godt for Adam å være “alene”? Han hadde da selskap av både dyrene og Gud selv?

Av 1. Mosebok 2,18-22 går det frem at Gud utsatte skapelsen av kvinnen til alle dyrene hadde fått navn enda han visste at mannen trengte en som var hans like. Når vi leser, opplever vi at Adam blir mer og mer klar over at han var alene. Han kunne ikke unngå å legge merke til at da Gud førte ham til dyr og fugler som skulle ha navn, kom de to og to. Han gav paret det

samme navnet, men han måtte se at den ene var hankjønn og den andre hunkjønn. De utfylte hverandre på en måte som andre dyr og fugler ikke kunne. Men “for seg selv fant mannen ingen hjelper som var hans like.” (1 Mos 2,20). Hans enslighet var iøynefallende.

For hver dag Gud skapte, kunne han ved dagens slutt se tilbake på sitt verk og si at det var “godt”. Han bruker også dette ordet om Adams situasjon, men på en annen måte. Han sier at det ikke er “godt” for mannen å være alene.

Hvordan omtalte Gud den kvinnen han skulle til å skape til Adam? 1 Mos 2,18.

Gud sa ikke at han bare ville skape en som kunne hjelpe Adam, men en som kunne utfylle ham. Det hebraiske ordet betyr bokstavelig talt “som hans motstykke”. Hans partner skulle ikke bare være en hjelper – en som skulle lage mat, føde barn og passe hagen. Eva skulle være hans motstykke – hans motsetning, en partner i ordets sanne betydning. Et menneske som skal verdsettes for den hun er. Og hun skulle ikke være av ringere kvalitet enn mannen, ikke når Bibelen ofte omtaler Gud som den som hjelper menneskeheten (se Sal 30,10; 54,4; 121,2; Hebr 13,6).

Til ettertanke Tenk på en du kjenner som kanskje lider av ensomhet. Hvor mye av deg selv er du villig til å ofre for å hjelpe vedkommende?

TIRSDAG

Mann og kone

I *1. Mosebok 2,23* gir ikke Adam først og fremst uttrykk for romantiske følelser når han får se Eva, men lettelse. På hebraisk kan hans første ord oversettes både som “nå” og “denne gangen”, men den oversettelsen som passer best, er “endelig!” Endelig en skapning som han virkelig kunne identifisere seg med. Hun var ikke bare hans motstykke; hun var tatt av hans ribben og bokstavelig talt en del av ham selv. Matthew Henry sa at kvinnen “ikke var laget av hans hode for å stå over ham, og heller ikke av hans føtter for å bli trampet på, men av hans side for å være hans like, under hans arm for at han skulle verne om henne, og nær hans hjerte for at hun skal være elsket.”

Les *1. Korinter 11, 11. 12*. Hvilken viktig sannhet legger Paulus her frem om den enhet og det fellesskap som skulle prege forholdet mellom mann og kone?

Les *1. Mosebok 2,24*. Hvor sier denne teksten at vår lojalitet og prioritering nå skal ligge?

Teksten er ikke et krav om at man skal forlate foreldrehjemmet og bo hos ektefellens foreldre, slik man gjør i enkelte samfunn. Tekstens ånd forutsetter at både mann og kone skal prioritere annerledes enn før. Vårt primære ansvar er ikke lenger våre foreldre. Dette er ikke noen småting i slike samfunn som vi finner i Det gamle testamente, der barna skulle ære sine foreldre livet gjennom. Slik bør det selvsagt fortsatt være, men når vi er gift, stiller hensynet til ektefellen foran hensynet til ens foreldre.

Da han snakket om *1. Mosebok 2,24*, erklærte Jesus at mann og kone “er ... ikke lenger to; deres liv er ett (*Matt 19,6*)” Mann og kone skal stå sammen sosialt, emosjonelt og åndelig,

akkurat som treenigheten er én, enda den består av tre. Slik kan også mann og kone gjenspeile “Guds bilde”.

Til ettertanke **Dere gifte: Hverken holdninger bør dere endre på for å kunne være mer ett med deres ektefeller?**
Dere ugifte: Hvilke endringer må dere gjennomføre for å kunne ha et bedre og mer fortrolig forhold til de menneskene dere omgås?

ONSDAG

To er bedre enn én

Les *1. Mosebok 3,1-6*. Det er flere trekk ved historien som tyder på at Eva var alene da hun gav etter for fristelsen. (1) Slangen talte bare til kvinnen. (2) Adam later til å være fraværende og blir ikke nevnt før Eva gir ham frukten. (3) Adams forbannelse gjelder bare dette at han hørte på sin kone, ikke at han hørte på slangen.

Fleire bibeloversettelser og visse kommentarer antyder at Adam var hos Eva da hun ble fristet (*1 Mos 3,6*). Hebraisk har flere ord som kan oversettes “med”. To av de viktige er *etzel* og *im*. Det er det siste ordet som er brukt her.

Etzel er den preposisjonen som blir brukt når man skal si at noe er ved siden av noe annet. (*Se 1 Mos 39,15.18.*) Men *im* brukes om forhold. “Immanuel” i Jesaja *7,14* og *8,8.10*, begynner med preposisjonen *im* og betyr “Gud med oss”.

Det er en relasjonell plassering, og ikke geografisk. *1. Mosebok 3,6* forutsetter derfor ikke at vi skal se for oss Adam ved siden av Eva idet hun blir fristet. Adam brukte den samme preposisjonen i *1. Mosebok 3,12* da han minnet Gud om den kvinnen han hadde gitt ham. Det er et relasjonelt “med.” Hadde han vært hos henne, ville hun kanskje ikke ha falt. “Englene hadde advart Eva mot å fjerne seg fra sin mann mens de syslet med sin daglige dont i hagen. Sammen med ham ville hun være mindre utsatt for fristelsens farer enn om hun holdt seg for seg selv” *Alfa og Omega*, bind 1, side 33 (PP:53).

Les tekstene nedenfor i lys av dagens avsnitt. Hva har de å si oss?

Ordsp 11,14 _____

_____

Fork 4,9-11 _____

_____

Jak 5,16 _____

_____

Til ettertanke **Hvordan har du opplevd andres hjelp, beskyttelse og gode råd? Hvor villig er du til å ta imot, eller til å gi hjelp når det trengs? La gruppen få del i en opplevelse da andres nærvær og/eller hjelp betydde mye for deg.**

TORSDAG

Forbannelsen og forholdet

Til kvinnen sa han: “Stor vil jeg gjøre din møyе så ofte du er med barn; med smerte skal du føde. Din lyst skal stå til din mann, og han skal råde over deg.” (1 Mos 3,16).

Med ett slag hadde Adam og Eva mistet alt – uskyld, herredømme, udødelighet, hjemmet i Eden og tryggheten. I stedet fikk de skyld, kamp mot dyrene, utkastelse, frykt, kamp for tilværelsen, død, osv. To som lever i fullkommen harmoni og kjærlighet kan klare all slags motgang, men i tillegg til alt det andre de mistet, skjedde det også noe med det fullkomne forholdet mellom dem.

Adam skulle komme til å utvikle en dominerende holdning, og dette ville tære på forholdet mellom dem. Gud så at enkelte menn ville tøyе sin ledende rolle i en slik grad at de brukte makt

for å holde den andre i et lydighetsforhold. Det var ikke dette Gud hadde ønsket. Han talte ikke til Adam om hva han skulle gjøre. Han talte til Eva og sa hva som ville bli følgen av hennes synd. Et resultat som var stikk i strid med Guds mål for forholdet mellom mann og kone.

Les 1. Timoteus 2,1-14. Hva er det Paulus vil ha sagt her, og hvordan knytter han dette til syndefallet?

Ifølge Bibelen er det rett for kvinnen å gi seg inn under sin mann (1 Pet 3,1). Bildet av Sara som var lydige mot Abraham og kalte ham “herre” brukes som et eksempel på sann underkastelse. Men hustruene skal ikke la seg skremme av trusler (vs. 6) Og mennene får beskjed om å behandle sine koner med kjærlighet og respekt. Peter antyder at de som lar være å gjøre dette, vil oppleve at “deres bønner blir hindret” (vs. 7). Dette er retningslinjer for parforhold etter syndefallet.

Til ettertanke Har du ved dine feil påført din ektefelle (eller andre) smerte? Hvordan kan du gi den sårede oppreisning? Du kan ikke viske ut fortiden, så hva kan du gjøre for at fremtiden for deres forhold skal bli bedre?

FREDAG

Videre studium

Les “Som Eden-hjemmet” i *Det kristne hjem*, side 21-23 (AH:25-28).

“I skapelsen hadde Gud gjort henne til Adams jevnbyrdige. Hadde de forblitt lydige mot Gud — i samsvar med hans store kjærlighetslov — ville de også ha bevart den innbyrdes harmoni.

Men synden hadde skapt et misforhold, og nå kunne enheten gjenopprettes bare ved at en av partene underkastet seg. ... Hvis den falne menneskeslekten hadde fulgt de prinsippene som er nedfelt i Guds lov, ville dommen ha vist seg å være en velsignelse. Men mannens misbruk av den myndighet han på den måten fikk, har gjort kvinnens lodd bitter og forvandlet hennes liv til en tung byrde.” – *Alfa og Omega*, bind 1, side 38 (PP:58-59).

Spørsmål til drøftelse

- 1. Hvorfor er det slik at både hjem, samfunn og organisasjoner fungerer best dersom man har en som er den første blant likeverdige? Hva er fordelene med en slik ordning? Og hva er farene?**
- 2. Se sammen på deres svar på onsdagens avsnitt. Hva kan dere lære av hverandre? Og hvordan kan dere i gruppen hjelpe hverandre? Snakk om hvordan dere kan utnytte gruppens fordeler til å hjelpe enkeltmedlemmer i deres mangslungne kamper.**
- 3. Riktignok dreier disse avsnittene seg om ekteskapet, men hvilke prinsipper kan vi ta med oss av det vi har lært over i andre mellommenneskelige forhold?**
- 4. Hva gjør din menighet for å hjelpe kvinner som blir mishandlet i hjemmet? Hva mer kunne og burde dere gjøre?**

Sammendrag

Den likestilling, gjensidige kjærlighet og respekt som preget forholdet mellom Adam og Eva, skulle tjene som et ideal for alle parforhold. Men idealet ble knust av synden, og i vår tid rystes mange ekteskap av strid og krangel. Vi må kjempe for å la Den hellige ånd gjenskape Guds bilde i oss.